

מדור הדעות של גלובס שואף להביא מגוון קולות המייצגים את קשת הכלכלה והחברה הישראלית. על מנת להופיע במדור נלקחים בחשבון בין היתר, מידת הרלוונטיות של הטור, ייחודיות הטיעון וכן הנכונות להציג פתרונות ולא רק בעיות. מעוניינים לפרסם במדור? אנא שלחו טקסט באורך כ-450 מילה לכתובת המייל deot@globes.co.il ואנו נשיב בהקדם

מדיניות מוניטרית

התחזיות שמציגים הבנקים המרכזיים כמעט לא ניתנות למימוש

הבנקים המרכזיים צריכים להחזיר את יציבות המחירים כיעדם העיקרי ולתת הערכות מציאותיות כדי להחזיר לעצמם את האמינות שנפגעה

כלכלי סביר. למעשה זאת לא התחזית, אלא משאלת לב.

לא ריאליות

ה־ECB מציג תחזית שנראית לא ריאלית. בעקבות המלחמה הם הורידו בערכון האחרון תחזית לצמיחה באירופה ל־2.8% מ־4.2% ל־3.7%, כשה־FED הוריד את התחזית בארה"ב מ־4% ל־2.8%. איך יכול להיות שבכ"לכלה האירופאית הצמיחה תרד פחות מאשר בארה"ב? בנוסף, האירופאים מניחים שהאינפלציה, שעלתה כמעט ל־6%, תתמתן לבר בלי שהבנק המרכזי יצטרך לעשות כלום. גם אצלנו, בנק ישראל סבל מעודף ביטחון אך נראה שהוא מתחיל להתעשת. הבנקים המרכזיים צריכים להחזיר יציבות המחירים כיעד העיקרי. ריבית הרבה מעל כל שאר היעדים כי בשבילו, ורק בשבילו, הוקמו בנקים מרכזיים עצמאיים. הם צריכים לתת הערכות מציאותיות, כדי להחזיר יציבות אמינות שנפגעה קשה בשנה האחרונה.

באינפלציה ע"י עליית ריבית והפסקת רכישות אפשר להירגע? לצערנו, נראה שלא רק שהבנקים המרכזיים לא הפנימו את הטעות, אלא שהם הולכים להחמיר אותה. אכן, המונח של אינפלציה "זמנית" שהיה בשימוש שלהם עד לא מזמן, נזנח. הריבית התחילה לעלות במדינות שונות ורכישות אג"ח הצטמצמו או הופסקו. אך הבנקים המרכזיים עדיין ממשיכים לפזר אשליות תחזיות ה־FED לאחרונה מניחות שהאינפלציה תחזור קרוב ליעד של 2% ב־2023 בלי שהריבית הריאלית (פער בין ריבית ה־FED לאינפלציה) תהפוך לחיובית וכל זה בסביבה של תעסוקה מלאה. במציאות יכול לקרות הכל, אך העתיד שמציגה ה־FED מעולם לא התממש. בשישים השנים האחרונות כשהאינפלציה עלתה אפילו רק מעל 3% (היום היא כ־8%) ה־FED נאלץ להעלות ריבית מעל גובה האינפלציה כדי להחזיר ריבית גבוהה במצב של תעסוקה מלאה. תחזית ה־FED לא רק לא מסתדרת עם ניסיון העבר, אלא גם לא יכולה להיות תוצאה של מודל

בגלל קושי בזיהוי אינפלציה עתידית, בוודאי התפרצויות שלה ואי יכולת לכוון אותה אל המטרות, בנקים מרכזיים לא יכולים לדעת מה תהיה מדיניותם בעוד שנה או שנתיים

ועלייתה של אינפלציה נותרה במידה רבה לא ברורה. בגלל קושי בזיהוי אינפלציה עתידית, בוודאי התפרצויות שלה ואי יכולת לכוון אותה אל המטרות, בנקים מרכזיים לא יכולים לדעת מה תהיה מדיניותם בעוד שנה או שנתיים. במקום Forward guidance שמבטיח ריבית נמוכה לאורך שנים, ההבטחה היחידה שניתנת מרכזיים יכולים וצריכים לתת היא שהם יעשו מאמץ לשמור על יציבות המחירים. האם אחרי שהבנקים המרכזיים התעשתו לאחרונה ומתחילים להילחם

תעלה תקופה ארוכה ואימוץ כללים שמאפשרים לאינפלציה לחרוג מהיעד (יעד אינפלציה סימטרי). עד לפני עשור צעדי מדיניות כאלה לא היו מתקבלים על הרעת. באותה תקופה עלייה באינפלציה הובילה מהר מאוד לעליית ריבית, הרבה לפני חריגה מהיעד. נזקים גדולים לכלכלה שגרמה האינפלציה בשנות ה־70-80 והקושי לבלום אותה הדהדו עדיין אצל קובעי המדיניות.

אלכס זבינסקי

לכלכלן ראשי של מיטב דש השקעות

יכולת ושליטה

ביטחון הבנקאים המרכזיים בעשור האחרון ביכולת השליטה שלהם באינפלציה התעלם מניסיון העבר. הרי גם האינפלציה הגדולה שתחילה באמצע שנות ה־60 בארה"ב הופיעה אחרי יותר מעשור של אינפלציה ממוצעת נמוכה מ־1.5%. עד היום, במרחק של עשרות שנים, עדיין קיימים חילוקי דעות לגבי סיבות לעלייתה והימשכותה עד אמצע שנות ה־80. בכלל, למרות אין ספור מחקרים, תעלומת היווצרותה

הבנקים המרכזיים הגדולים עשו טעות בשנה האחרונה ונתנו לאינפלציה "לברוח". כולם טועים, אך הטעות הזו היא לא מעידה חד פעמית, אלא עדות לליקויים בגישה שהייתה נהוגה בשנים האחרונות. הבעיה היא שלא בטוח שהם מסיקים כעת מסקנות נכונות.

היעדר אינפלציה בעשור האחרון שכנע את הבנקים המרכזיים שבעיית האינפלציה נותרה נחלת העבר. הביטחון שלהם הוביל לצעדים יותר ויותר נועזים: ריבית שלילית, רכי"ש שת אג"ח ונכסים אחרים בסדר גודל ענקיים, מתן הנחיות שהריבית לא

יחסי עבודה

המחוקק חייב לתת דעתו לשינוי נוהל ההתנתקות מארגוני עובדים

ביטול חברות בארגון עובדים היא משימה כמעט בלתי אפשרית והתוצאה היא סתימת פיות של עובדים שלא מעוניינים בהתאגדות

אחר ומבקש ממנו לבטל את החברות בארגון הישן. אם העובד נשאר ב"חונטה" של ארגוני העובדים אין מניעה שהביטול ייעשה ע"י "צד שלישי" אך אם בחר לצאת מהמעגל המאורגן, ולא להיות מיוצג בידי אף ארגון הוא צפוי לסאגה לא פשוטה. טענות שכאלו עלו לאחרונה בהליך שהתברר בבית"ד הארצי לעבודה, ואף נקבע בפסק הדין שהתקנון של ארגון העובדים הרלוונטי מעלה שאלות לגבי נוהל ביטול החברות הקבוע בו. חרף זאת, אותן שאלות לא נדונו לגופן, ולא נקבעו מסמרות לגביהן. הימנעות בית הדין מלבחון את השאלות, לצד הכרתו בעצם קיומן, מעיד על גודלו של "תפוח האדמה הלוהט" שכרגע העדיפו לדחות את הדיון בו, אך לא רחוק היום שהוא ישוב אל תוך האש ויחייב דיון מעמיק. לעת הזו נותרנו עם הקשיים בנוגע לזכות של עובד לבטל את חברותו בארגון עובדים – ועם התהייה הלא מבוטלת אם בכלל הייתה ועודנה קיימת זכות שכזו או שמא חלמנו חלום.

רק במקרה אחד רשאי העובד לבטל את חברותו בארגון עובדים ע"י "צד שלישי" וזה כשהוא מצטרף לארגון אחר ומבקש ממנו לבטל את החברות בארגון הישן

לפנות במישרין אל הארגון, לשלוח את בקשתו לבטל חברותו, לצרף צילום ת.ז, להמתין לשיחה מהמוקד שינסה לשכנעו לא לבטל את חברותו ורק אז, אולי, יזכה בזכות להתנתק.

צד שלישי

רק במקרה אחד רשאי העובד לבטל את חברותו באמצעות "צד שלישי" וזה כשהוא מצטרף לארגון עובדים

את חברותו בארגון העובדים? פה הדרך היא ארוכה ומפותלת. חיפוש באינטרנט לא יעלה אפילו לא ארגון עובדים אחד שמפרסם לשונית שמאפשרת ביטול חברות, שלא לדבר על ביטול באמצעות קישורית שתישלח אל מכשיר הטלפון. טופס שמס' דיר את ביטול החברות הוא מוצר שלא קיים, וחבל להקדיש משאבים כדי לחפשו. ביטול לא מתאפשר ע"י מילוי פרטים בלבד, ולפחות שניים מארגוני העובדים הגדולים דורשים צילום ת.ז. כתנאי לביטול חברות.

דרך ארוכה ומפותלת

אותם שני ארגונים גם לא מתייחסים שהביטול ייעשה ע"י "צד שלישי", וזה מבלי שהסבירו מי נחשב ל"צד שלישי" שאיננו מורשה לסייע לעובד. האם משלוח מכתב באמצעות פקס בבית הדואר נחשב למשל למשלוח באמצעות צד שלישי? ניסיון העבר מלמד שהעובד הוא שנדרש

ההצטרפות לארגון עובדים היא מאוד פשוטה ונוחה. בכל מנוע חיפוש בו מקישים את רצף המילים "הצטרפות לארגון עובדים" נקבל שורה של רפים רלוונטיים, של שלל ארגוני עובדים. כניסה אל דף הנחיתה של ארגון עובדים כלשהו תציג לראווה את הבאנר הוועק "הצטרפות" לארגון, ומשם רק נדרש למלא את הפרטים וזהו. יש גם אפשרות להצטרף אל הארגון באמצעות מוקד טלפוני, או ע"י קישורית ששלחת למכשיר הטלפון, וכל שהעובד נדרש לעשות זה רק למלא את פרטיו. אפשר גם למלא את טופס ההצטרפות שניתן לאיתור בקלות באינטרנט, ולשלוח את הטופס בהתאם לפרטים המופיעים בו. כ"כ הרבה דרכים פשוטות וקלות להצטרף לארגון עובדים – באופן מקוון, באופן טלפוני, במש"לוח טופס, וללא שום תעודה מזהה – עד כדי כך שיש מי שיטען שלא ניתן לוודא כי העובד עצמו הוא זה שהצטרף כחבר אל הארגון. אך מה לגבי עובד שמחליט לבטל

עו"ד נעמה שבתאי בכר

ראשת מחלקת דיני עבודה במשרד בכר שבתאי עורכי דין

ארגוני העובדים בישראל מסייעים בהגנה וביצירת זכויות חדשות לעובדים, עוד הרבה לפני שהמחוקק מצליח לעשות כן. הם מספקים ייצוג משפטי בפני ערכאות שיפוטיות, מעניקים הטבות שונות ועוד, ואין ספק בדבר חשיבותם בשוק העבודה. ואולם, ביטול חברות בארגון עובדים זו משימה שהיא כמעט בלתי אפשרית, והתוצאה האפקטיבית היא סתימת פיות של עובדים שלא מעוניינים בהתאגדות במקום העבודה, לא פחות.